

Българска асоциация на консултантите по европейски програми /БАКЕП/

Изх.№ 50-БП-ПРСР/05.10.2016 г.

ДО:
Г-ЖА ДЕСИСЛАВА ТАНЕВА
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

ДО:
Г-Н ВАСИЛ ГРУДЕВ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

ОТНОСНО: Проблеми с прилагането на подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ 2014-2020

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ТАНЕВА, УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГРУДЕВ,

Дългоочакваният прием на проекти по подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони от над 231 селски общини е сериозно застрашен от опорочаване още на етапа на подготовка на проектите. Причините за това трябва да се търсят в твърде късното публикуване на условията за кандидатстване, промени в хода на прием на проектите, както и в някои все още неизяснени условия за кандидатстване.

В подкрепа на горепосоченото, могат да се дадат следните примери:

1. Наредбата за прилагане на подмярка 7.2., която на практика определя основните условия за кандидатстване, беше обнародвана твърде късно – на 25 юли 2016 г., едва седем дни преди публикуване на Заповедта за прием, определяща краен срок за кандидатстване 3 октомври 2016. Така бенефициентите по тази мярка (общини и НПО) се оказаха в ситуация да подготвят проекти за със значителни бюджети (до 3 млн. евро) за едва два месеца, или поне тези общини, които нямат достъп до вътрешна информация от ДФ „Земеделие“ и Управляващия орган на ПРСР в МЗХ относно това какво и при какви условия ще се финансира. Тази липса на публичност и прозрачност постави под съмнение равнопоставеността на кандидатите още преди да е стартирал приема.
2. Други ключови условия за кандидатстване също се публикуваха твърде късно и извън сроковете, определени в Заповедта за прием – например, списъкът с райони с установен или прогнозиран воден стрес и с лошо качество на питейната вода, който е от ключово значение за покриване на критериите за оценка на проектите, както и списъка с активите, дейностите и услугите, за които са определени

референтни разходи. Трябва да се подчертае, че на сайта на ДФЗ и УО не са налични никакви данни за проследяване и доказателства за това на коя дата са публикувани всички списъци, което обезсмисля поставянето на крайни срокове в Заповедта за прием и ограничава правото на потенциалните бенефициенти да оспорят коректното изпълнение на заповедта от страна на ДФЗ.

3. Показателен за изменения на условията за кандидатстване и за качеството на Наредбата е примерът с изменението на Наредбата от 9 септември 2016 г., по-малко от месец преди крайния срок за кандидатстване. Дори да се приеме, че промените в наредбата са в интерес на бенефициентите, тъй като им предоставят възможност да докажат с прединвестиционно проучване допустимостта си за кандидатстване за водопроводна инфраструктура, тази промяна на практика е твърде закъсняла, за да има необходимия ефект, тъй като въвежда изискване за прединвестиционно проучване на твърде късен етап (очевидно е, че няма технологично време да се възложи и изготви качествено прединвестиционно проучване за по-малко от 20 работни дни).
4. Въпреки че в Заповедта за прием е определен срок от 10 календарни дни преди срока за кандидатстване УО и ДФЗ да публикуват разяснения по поставените от кандидатите въпроси по условията за кандидатстване, този срок не е спазен за някои от поставените въпроси. Емблематичен пример за това е ключовият въпрос, свързан с третирането на данък добавена стойност като допустим или недопустим разход по наредбата, на който официалният отговор на ДФЗ гласи: „Очаква се тълкуване от компетентния орган - Министерство на финансите. Кандидатите по ПРСР ще бъдат уведомени своевременно за становището на МФ по поставения проблем.“ Абсолютно недопустимо е до крайния срок за кандидатстване (до 3 октомври 2016 г.) да няма официално становище от УО на ПРСР и от ДФЗ по този въпрос, който има огромно финансово отражение върху бюджетите на проектите, съответно на общинските бюджети (до 1 млн. лв. на проект), а финансовото отражение върху пълния размер на финансирането по приема може да превиши 70 млн. евро. Неглижирането на този проблем от страна на УО на ПРСР и от ДФЗ поставя под условие тяхната компетентност и съзнаването на отговорността, която носят спрямо потенциалните бенефициенти, тъй като почти няма българска община от селските райони, която да може да си позволи разход в такъв размер от общински средства.
5. За разлика от много други програми, ПРСР не публикува определените референтни цени, на база на които ще се оценява обосноваването на разходите в проектите. По този начин се нарушава принципът на прозрачност, тъй като на практика се дава неограничена свобода на ДФЗ да определи един разход обоснован или не. Липсата на публичен достъп до тези цени предпоставя възможности за манипулация на списъка в процеса на оценката и не дава никаква яснота относно начина, по който са определени тези референтни цени.
6. Друго необосновано решение на ДФЗ е да изисква финансови анализи за всички проекти на стойност над 50 000 евро, независимо дали генерират приходи или не. Никоя друга програма, финансирана по ЕСИФ няма такава практика, тъй като целта на финансовите анализи е да изчислят размера на финансирането с безвъзмездна помощ за проекти, генериращи приходи. Това изискване носи допълнителна административна тежест за бенефициентите, които разработват анализи със съмнителна полза.
7. Още повече, Насоките за изготвяне на финансов анализ по подмярка 7.2 от ПРСР 2014-2020 г. са преписани дословно от Регламентите и Ръководството за изготвяне на анализи разходи-ползи на Европейската комисия, без да са съобразени с характерните особености на проектите по ПРСР и на практика не дават допълнителните необходими разяснения, които трябва да бъдат взети под внимание при разработването на анализите. Това неминуемо води до възприемането на различен подход при извършване на финансовия анализ, което впоследствие ще доведе и до субективност при тяхната оценка и евентуално неправомерно отхвърляне на проекти.

8. Другото недоразумение, което е допуснато в Насоките за изготвяне на финансов анализ по подмярка 7.2 от ПРСР 2014-2020 г. е, че задължителните приложения, които трябва да се изготвят във връзка с финансовия анализ (за които УО и ДФЗ 2 седмици преди крайния срок за подаване на проектите публикуваха примерни таблици в Ексел със сгрешени формули) са в евро, докато бюджетите на проектите се изготвят в лева. Освен това във въпросните приложения отново няма еднозначно решение на проблема с ДДС, тъй като в забележка под една от таблиците е записано, че "Ако ДДС подлежи на възстановяване, разходите и приходите следва да се посочват като стойности без ДДС".

Горезброените примери илюстрират начина, по който действията на УО на ПРСР и ДФЗ компрометират качеството на проектите, преди те да са подадени. Добросъвестните кандидати нямат възможност да готвят проектите си в необходимата технологична последователност, спазвайки всички законови процедури. Нещо повече, ключови условия за финансиране не са ясни дори на финансиращите органи, като последиците за това ще бъдат за сметка на бенефициентите – българските общини.

На този етап единственият възможен изход за намаляване на негативните последици от начина на прилагане на подмярка 7.2 е в хода на оценката на подадените заявления да бъде дадена възможност на кандидатите да коригират заявленията си и да отстранят евентуални пропуски, отчитайки условията за финансиране, които са станали известни след срока за кандидатстване.

гр. София, 05.10.2016 г.

Оставам с уважение,

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА
Председател на УС на БАКЕП